

YC.

- 1 -

L. 15.219/VR.

L. 15.220/VR.

consentis à M.

ergemaakt aan de H.

KONINKRIJK BELGIE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, verenigde kamers, de 17e december 1982 door de Voorzitter van de Vlaamse Raad verzocht hem van advies te dienen over :

- 1) een voorstel en amendementen op een voorstel van decreet "houdende rationalisering van het ambtsgebied van de intercommunale verenigingen voor de distributie van elektriciteit, gas, TV- en FM-signalen",
- 2) een voorstel van decreet "houdende bijzondere bepalingen inzake de beheersvorm van de gemeentelijke diensten van openbaar nut in de gemeenten die betrokken zijn bij de samenvoegingen, aanhechtingen en wijzigingen van grenzen van de gemeenten",

heeft de 16e maart 1983 het volgend advies gegeven, nadat de aanvragen, overeenkomstig artikel 85bis van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, naar de verenigde kamers van de afdeling werden verwezen bij beslissing van de Eerste Voorzitter :

I. INHOUD VAN DE TWEE VOORSTELLEN VAN DECREET.

Beide voorstellen van decreet streven hetzelfde doel na, namelijk de eenmaking van het beheer voor het ganse grondgebied van de gemeente wanneer ingevolge samenvoeging van gemeenten of wijzigingen van gemeentegrenzen het beheer van een bepaalde activiteit in een gemeente verdeeld is over verscheidene gemeentediensten, gemeentebedrijven of verenigingen van gemeenten. Eenmaking, door het toevertrouwen van dat beheer van een zelfde activiteit hetzij aan één enkele gemeentedienst, hetzij aan één enkel gemeentebedrijf, hetzij aan één en dezelfde vereniging van gemeenten, voor het ganse grondgebied van de gemeente.

De twee voorstellen vertonen wel een aantal onderlinge verschillpunten :

- 1° het voorstel nr 109 (van de heer TEMMERMAN c.s.) zou gelden voor alle gemeenten die het voorwerp van een samenvoeging of grenswijzigingen zijn geweest, terwijl het voorstel nr 155 (van de heer DESUTTER) enkel van toepassing zou zijn op de gemeenten die ontstaan zijn of wier grenzen gewijzigd werden ingevolge de wet van 30 december 1975;
- 2° het voorstel nr 109 betreft enkel de distributie van elektriciteit, gas en TV- en FM-signalen, terwijl het voorstel nr 155 in algemene termen is gesteld;
- 3° beide voorstellen voorzien, voor het geval dat een of meer verenigingen van gemeenten bij de eenmaking te betrekken zijn, in een termijn binnen welke de gemeenten moeten trachten het beoogde doel te bereiken door het treffen van de regelingen in akkoord met de verenigingen van gemeenten

.../...

waarbij ze zijn aangesloten en verlenen hun het recht om, bij het mislukken van die pogingen, desgevallend eenzijdig en voortijdig uit de betrokken verenigingen van gemeenten te treden : het voorstel nr 109 legt aan de gemeenten evenwel de verplichting op om uiterlijk tegen een bepaalde datum (31 december 1983), voor elk van de diverse nutsvoorzieningen waarop het betrekking heeft, de beoogde eenmaking te realiseren en machtigt de Vlaamse Executieve om, zo nodig, zich in de plaats te stellen van de in gebreke blijvende gemeenten, terwijl luidens het voorstel nr 155 de gemeenten die niet vóór een bepaalde datum (30 juni 1987) de nodige beslissingen hebben getroffen, gebonden blijven door de bestaande contractuele verplichtingen;

- 4° het voorstel nr 109 breidt de keuzemogelijkheden van de gemeenten uit tot verenigingen waarbij zij nog niet aangesloten waren, op voorwaarde dat het om een vereniging gaat die uitsluitend uit openbare besturen bestaat en deze haar bedrijvigheid in ten minste één aangrenzende gemeente uitoefent, terwijl het voorstel nr 155 de keuzemogelijkheden beperkt tot de diensten, bedrijven en verenigingen van gemeenten die reeds op het grondgebied van de gemeente werkzaam zijn;
- 5° de twee voorstellen vertonen ten slotte ook nog een aantal verschillen inzake de modaliteiten van uittreding uit een vereniging van gemeenten (overname van installaties, prijs van die overname, aandeel van de gemeente in het actief van de vereniging, recht van de vereniging op schadeloosstelling).

+

+ +

II. TOETSING VAN DE BEVOEGDHEID VAN DE VLAAMSE RAAD AAN
ARTIKEL 6, § 1, VIII, 1°, VAN DE BIJZONDERE WET VAN
8 AUGUSTUS 1980.

Door artikel 6, § 1, VIII, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, wordt aangemerkt als aangelegenheid bedoeld in artikel 107quater van de Grondwet - wat beide voorgelegde voorstellen beweren te zijn - onder meer :

"VIII. Wat de ondergeschikte besturen betreft :

1° De werkwijze, de controle en de vaststelling van het ambtsgebied van de verenigingen van gemeenten tot nut van het algemeen en de toepassing van de organieke wetten betreffende die verenigingen;"

Het bepalen van de juiste draagwijdte van dat voorschrift is echter geen gemakkelijke taak, daar die bepaling tijdens de bespreking ervan tot zeer uiteenlopende interpretaties aanleiding heeft gegeven en er bovendien een zin kan worden aan gehecht die voldoende aansluit bij het bepaalde in artikel 108, vierde lid, van de Grondwet.

Laatstgenoemd voorschrift luidt als volgt :

"Verscheidene provincies of verscheidene gemeenten mogen zich met elkaar verstaan of zich verenigen, onder de voorwaarden en op de wijze door de wet te bepalen, om zaken van provinciaal belang of van gemeentelijk belang gemeenschappelijk te regelen en te beheren. Evenwel ... (in casu zonder belang ...)".

.../...

Bij ontstentenis van enige andersluidende Grondwetsbepaling - zoals bijvoorbeeld artikel 59bis ten aanzien van de artikelen 17 en 23 - moet de term "wet" in artikel 108 worden geacht te zijn gebruikt in de gewone betekenis welke die term in de Grondwet heeft, d.i. in de betekenis van "de nationale wetgever", en dus met uitsluiting van de Gemeenschapsraden en de Gewestraden.

Met de herziening van 17 juli 1980 waarbij tussen het tweede en derde lid van artikel 108 een nieuw lid werd ingevoegd, heeft de Grondwetgever die interpretatie bevestigd.

Die voorafgaande Grondwetswijziging, waarbij uitdrukkelijk in de mogelijkheid werd voorzien om bij wet, aangenomen met een bijzondere meerderheid, aan de Gemeenschapsraden en de Gewestraden bevoegdheden op te dragen inzake de organisatie en de uitoefening van het toezicht op de provincies en de gemeenten, werd immers nodig geacht om de toekenning mogelijk te maken van de bevoegdheden die men op dat stuk aan de Gewesten wilde verlenen bij wat de bijzondere wet van 8 augustus 1980 zou worden (1).

Er moet bijgevolg worden aangenomen dat in de aangelegenheden bedoeld in artikel 108 van de Grondwet, en dus o.m. inzake de voorwaarden waaronder en de wijze waarop de provincies en de gemeenten zich met elkaar kunnen verstaan of zich kunnen verenigen, de Gemeenschapsraden en de Gewestraden aan de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen enkel een bevoegdheid kunnen ontlelen, in de mate

.../...

(1) Verslag uitgebracht door de heren DE STEXHE en LINDEMANS namens de Senaatscommissie voor de herziening van de Grondwet en de hervorming der instellingen (Gedr. St., Senaat, B.Z. 1979, nr 100-28).

waarin een bepaling van die wet, geïnterpreteerd in het licht van artikel 108 van de Grondwet, hun uitdrukkelijk een dergelijke bevoegdheid verleent, of ook nog wanneer een bepaling van die wet anders elke betekenis zou verliezen.

Aan de draagwijdte van artikel 6, § 1, VIII, 1°, van de bijzondere wet zal derhalve een grondig onderzoek moeten worden gewijd, dat - gelet op het voorwerp van de twee voor advies voorgelegde voorstellen van decreet - vooral zal worden toegespitst op de betekenis van de zinsnede "de vaststelling van het ambtsgebied".

§ 1. De parlementaire voorbereiding van artikel 6, § 1, VIII, 1°, van de bijzondere wet.

A) Het ontwerp van wet houdende diverse institutionele hervormingen.

Het ontwerp (Gedr. St. Kamer, zitt. 1977-1978, nr 461/1) bracht, met zijn artikel 28, § 2, 18° "de rationalisering en de coördinatie van de intercommunale verenigingen" onder de bevoegdheid van de Gewesten.

In de verantwoording van de amendementen die de Regering met het oog op de wijziging van de tekst van artikel 28 heeft voorgesteld, heeft zij in verband met 18° verklaard dat "om de gewestelijke dimensie" vast te leggen, die zij op het gebied van de "globale coördinatie" en van de "toekomstvisie" van de werking van de intercommunale verenigingen wilde beklemtonen, die bepaling "voorziet ... dat de Gewestraad bij ordonnantie de rationalisering en de coördinatie van de intercommunale verenigingen zal regelen". De verantwoording van het

amendement vervolgde : "Met uitzondering van de basiswetgeving betreffende de intercommunale verenigingen (wet van 1 maart 1922) die tot de nationale bevoegdheid blijft behoren, zullen het ambtsgebied, de werkingsmodaliteiten en de controle van die intercommunale verenigingen behoren tot de bevoegdheid van de Gewestraden. Deze ordonnanties kunnen hetzij rechtstreeks, hetzij langs uitvoeringsnormen, erkenningen, fusies, opslorpingen, splitsingen of ontbindingen van intercommunales meebrengen" (Gedr. St. Kamer, zitt. 1977-1978, nr 461/20, Blz. 9).

B) Het ontwerp van bijzondere Gewest- en Gemeenschaps-wet.

Het ontwerp (Gedr. St. Senaat, bijz. zitt. 1979, nr 261/1) bevatte in artikel 29, § 1, 32°, een formulering die enigszins verschilde van de voorgaande :

"§ 1. Tot de bevoegdheid van de Gewesten behoren :

...

32° Werkwijze, controle en vaststelling van het ambtsgebied van de verenigingen van gemeenten tot nut van het algemeen, en toepassing van de organieke wetten betreffende die verenigingen".

De memorie van toelichting stelde echter : "de Gewesten (zijn) bevoegd voor de rationalisering en de coördinatie van de intercommunale verenigingen" en leek die oogmerken voorop te stellen als een van de redenen waarom aan de Gewesten sommige bevoegdheden ten opzichte van de verenigingen van gemeenten werden toegekend (geciteerd st., blz. 29-30).

.../...

Diverse kwesties zijn aan de orde geweest in de Commissie van de Senaat voor de herziening van de Grondwet en de hervorming der instellingen (Gedr. St. Senaat, B.Z. 1979, nr. 261/2, blz. 144-147).

- Een lid heeft zich afgevraagd of paragraaf 1, 32°, wel in overeenstemming is met artikel 108 van de Grondwet. De Minister van Institutionele Hervormingen (N) "antwoordt hierop dat de Grondwet enkel bepaalt dat deze materie door de wet moet geregeld worden en dat de voorliggende tekst wet zal worden". Hij voegt eraan toe dat "bovendien de organieke wetten aan de nationale wetgever (worden) voorbehouden ...".

- Een lid "stelt een vraag naar de grensoverschrijdende intercommunales". De Eerste Minister antwoordt onder meer "dat de tekst van § 1, 32°, ter zake in "specifieke beschikkingen voorziet ..." (1). Op verzoek van

.../...

- (1) Het genoemde artikel 29, § 1, 32°, bevatte aanvankelijk een als volgt luidend lid 2, b :

"Echter,

- b) Wordt iedere beslissing betreffende verenigingen waarvan het ambtsgebied zich over meer dan één Gewest uitstrekt, genomen in onderlinge overeenstemming tussen de betrokken Gewesten en wordt de Minister van Binnenlandse Zaken door de toezichthoudende overheid ingelicht over het beheer van deze verenigingen".

Afgezien van een aantal wijzigingen, zijn die bepalingen overgenomen in artikel 6, § 5, eerste lid, en in artikel 6, § 6, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 :

"§ 5. Iedere beslissing betreffende verenigingen van gemeenten waarvan het ambtsgebied zich over meer dan één Gewest uitstrekt, moet in onderlinge overeenstemming tussen de betrokken Executieven genomen worden.

...
§ 6. De Executieven geven inlichtingen :
...

2° Aan de Minister van Binnenlandse Zaken, over het beheer van de verenigingen van gemeenten waarvan het ambtsgebied zich over meer dan één Gewest uitstrekt.

een lid heeft de Regering de lijst bekendgemaakt van de intercommunale verenigingen waarvan het ambtsgebied de grenzen van één Gewest overschrijdt : die verenigingen zijn vrij talrijk; op de lijst worden er voor de energie-sector zeventien opgenoemd. In dezen wijst de Regering erop : "De tekst zelf van artikel 29, 32°, b, erkent het bestaan van een intercommunale vereniging waarvan het ambtsgebied meer dan één Gewest bestrijkt", " ... de bevoegdheid van het Gewest is nochtans beperkt tot zijn eigen grondgebied, zodat een gewestelijke ordonnantie niet de minste weerslag heeft op een gemeente van een ander Gewest".

- Leden van de Commissie hebben een amendement ingediend om de tekst van paragraaf 1, 32°, door de volgende tekst te laten vervangen : "de rationalisering en de coördinatie van de intercommunales, daaronder begrepen de werkwijze, de controle en de vaststelling van het ambtsgebied van de verenigingen van gemeenten tot nut van het algemeen"(1). De indieners van het amendement voeren aan "dat de door de Regering voorgestelde tekst de bevoegdheid der Gewesten schijnt te beperken tot de toepassing van de organieke wetten en de ordonnanties ter zake uit te sluiten". De Regering heeft een nota medegedeeld waarin zij verklaard heeft dat alle organieke bepalingen betreffende de verenigingen van gemeenten tot de bevoegdheid van de nationale wetgever zouden blijven behoren en waarin zij er zelfs nadrukkelijk aan toegevoegd heeft dat geen enkele van die bepalingen door de Gewesten bij ordonnantie gewijzigd kunnen worden.

.../...

(1) Afgezien van een lichtjes verschillende formulering is deze tekst gelijk aan die van de memorie van toelichting bij het ontwerp van de Regering.

Het amendement is als gevolg van het indienen van de nota, met zestien neen-stemmen en één onthouding verworpen. In deze nota werd echter in geen deele nader bepaald of, en zo ja tot op welke hoogte, het ontwerp de Gewestraad normatieve bevoegdheid liet en hem machtigde om, buiten de organieke bepalingen betreffende de verenigingen van gemeenten, algemene bijkomende bepalingen uit te vaardigen die bij voorbeeld betrekking hebben op de vaststelling van het ambtsgebied van de verenigingen van gemeenten.

- Ten slotte heeft de Regering op een door een lid van de Commissie gestelde vraag "of een ordonnantie de verplichting mag opleggen dat alle gemeenten van een bepaald gebied deel moeten uitmaken van een intercommunale" ontkennend geantwoord. Zij heeft verklaard : "Het zou ongrondwettig zijn de gemeenten te dwingen om tot een intercommunale vereniging toe te treden" aangezien de Grondwet in de artikelen 31 en 108, tweede lid, 2°, de autonomie van de gemeenten en hun vrijheid om zich al dan niet te verenigen garandeert.

C) Het ontwerp van bijzondere wet tot hervorming der instellingen.

Het ontwerp van bijzondere wet tot hervorming der instellingen (Gedr. St. Senaat, 1979-1980, nr. 434/1) dat artikel 29, § 1, 32°, eerste lid, van het ontwerp van bijzondere Gewest- en Gemeenschapswet overneemt, houdt in artikel 6, § 1, VII, 1°, een bepaling in die ongewijzigd naar de inhoud artikel 6, § 1, VIII, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 is geworden.

De memorie van toelichting zet de bevoegdheid van de Gewesten in dezen zeer bondig uiteen, en geeft aan

wat zij wel en wat zij niet omvat :

"Het Gewest is bevoegd voor de toepassing van de organieke wetten betreffende die verenigingen. Dit houdt nochtans niet in dat een decreet een bepaling van de organieke wet van 1922 op de intercommunales zou mogen wijzigen. Een decreet kan eveneens de verplichting niet opleggen dat alle gemeenten van een bepaald gebied deel moeten uitmaken van een intercommunale.

Het zou ongrondwettig zijn de gemeenten te dwingen om tot een intercommunale vereniging toe te treden. De gemeenten zijn vrij al dan niet tot een intercommunale vereniging toe te treden".

Een lid van de Senaatscommissie heeft een amendement ingediend dat juist hetzelfde was als dat wat bij de behandeling van ontwerp 261 werd ingediend en dat 1° in artikel 6, § 1, VII, door de volgende tekst beoogde te vervangen : "1° De rationalisering en de coördinatie van de intercommunale verenigingen, met inbegrip van de werkwijze, de controle en de vaststelling van het ambtsgebied van de verenigingen van gemeenten tot nut van het algemeen". De indiener van het amendement heeft het als volgt gerechtvaardigd : "De aldus gewijzigde tekst is vollediger en minder beperkend dan het ontwerp van de Regering, die met name de bevoegdheid lijkt te beperken tot de toepassing van de organieke wetten en ieder initiatief van de Gewesten op dit gebied door middel van decreten schijnt uit te sluiten". Volgens het verslag heeft de Minister van Institutionele Hervormingen (F) gevraagd "dit amendement te verwerpen omdat in de regeringsverklaring staat dat het de bedoeling is de organieke wetten betreffende de verenigingen van de gemeenten te handhaven". Het amendement is met vijftien stemmen tegen één stem verworpen (Gedr. St. Senaat, zitting 1979-1980, nr. 434/2, blz. 196-197).

In de Senaatsvergadering van 23 juli 1980 hebben de heer Serge MOUREAUX en consoorten het amendement dat in de Commissie was verworpen opnieuw ingediend. In een eerste interventie heeft de heer Philippe MOUREAUX, Minister van Binnenlandse Zaken en van Institutionele Hervormingen, omtrent de aangelegenheden in kwestie in de eerste plaats verklaard : "les décrets peuvent jouer, mais dans la limite et le respect des lois nationales votées en ce domaine".

De heer Serge MOUREAUX heeft het amendement als volgt verantwoord :

" ...L'application des lois organiques est la formulation restrictive qui a amené le dépôt de notre amendement visant à revenir à une ancienne formule du 261, première manière : la rationalisation et la coordination des intercommunales. Cela nous paraissait donner aux Régions un pouvoir plus complet en leur attribuant la possibilité de légiférer par décrets dans l'organisation et surtout la rationalisation des intercommunales.

Si j'ai bien entendu ce que vient de dire le Ministre, pour autant que les règles de base de la loi nationale soient respectées, le pouvoir décréteil pourrait intervenir pour, en quelque sorte, améliorer la rationalisation des intercommunales et leur appliquer des règles spécifiques à telle ou telle Région. C'est en tout cas, ce que j'ai cru comprendre de son intervention.

Je crois cependant que notre texte qui attribuerait expressément aux Régions la rationalisation et la coordination des intercommunales, sans limiter leur action à l'application des lois organiques est plus clair. Je maintiens donc ce texte, tout en me réjouissant de l'évolution plutôt favorable de l'interprétation du Gouvernement".

De Minister heeft het volgende geantwoord :

" ... Comme il est expressément prévu par l'exposé des motifs du projet de loi des Régions et des Communautés, les Régions ne sont pas compétentes pour les dispositions légales organiques des intercommunales.

.../...

Les dispositions de la loi de 1922 sont organiques. En conséquence, le législateur national est compétent pour toutes les dispositions légales organiques de cette loi. Par le fait même, les Régions ne peuvent pas modifier cette loi. Cette matière reste de la stricte compétence nationale.

On peut se demander alors si une ordonnance régionale pourrait forcer les communes d'un territoire déterminé d'appartenir à l'une ou l'autre intercommunale. A notre sens, il serait anticonstitutionnel de contraindre des communes à appartenir à une intercommunale. Les communes ont le pouvoir d'appartenir ou de ne pas appartenir à l'une ou l'autre intercommunale. On se pose en cette matière - et je vais m'efforcer de répondre à toutes les questions soulevées - le problème du ressort des intercommunales lié à la nouvelle répartition régionale.

D'après le texte même de l'article à l'examen, l'existence d'associations dont le ressort s'étend à plus d'une Région est reconnue. Toutefois la compétence de la Région est limitée à son territoire en manière telle qu'un décret régional ne peut avoir aucune incidence sur une commune d'une autre Région".

Het amendement van de heer Serge MOUREAUX en soorten is verworpen met 129 neen- tegen 18 ja-stemmen en één onthouding (Handel. Senaat, zitt. 1979-1980, blz. 2419-2420).

De bepaling is opnieuw onderzocht in de Kamercommissie voor de herziening van de Grondwet en voor de institutionele hervormingen. In de loop van dat nieuwe onderzoek heeft de Eerste Minister onder meer de volgende verklaringen afgelegd :

" ...

Onder verwijzing naar de Grondwet, stelt de Eerste Minister dat conform het politiek akkoord de organieke

.../...

wetgeving, zoals de wet van 1 maart 1922 betreffende de intercommunales, tot de exclusieve bevoegdheid van de nationale wetgever blijft behoren. De Gewesten zullen instaan voor de toepassingsmaatregelen van deze wetgeving.

Onder "verenigingen van gemeenten tot nut van het algemeen" worden alle intercommunales begrepen.

De lijst van de grensoverschrijdende intercommunales werd naar aanleiding van de bespreking van het wetsontwerp 261 medegedeeld. De bevoegdheid van het Gewest is beperkt tot zijn eigen grondgebied, zodat een gewestelijk decreet geen toepassing heeft buiten het Gewest.

Via een decreet kan een gemeente niet verplicht worden tot een intercommunale toe te treden.

De Eerste Minister wijst erop dat het ambtsgebied van de intercommunales in wezen wordt bepaald door de beslissing van de gemeenteraden, die zich voor toetreding uitspreken. Vermits de gemeenten niet tot aansluiting bij een intercommunale kunnen worden verplicht, kan het Gewest het ambtsgebied niet van bovenuit bepalen, maar vloeit het automatisch voort uit de door de gemeenten genomen beslissingen.

Een lid wijst erop dat de intercommunale in de praktijk haar statuten samen met de lijst van de aangesloten gemeenten aan de bevoegde overheid overmaakt. Door deze statuten te aanvaarden, wordt ook impliciet het ambtsgebied van de intercommunale omschreven !

...

Een lid vraagt of het Gewest krachtens dit artikel het ambtsgebied van de intercommunale verenigingen kan vastleggen binnen de provincies.

Een ander lid heeft nog steeds vragen over het woord "werkwijze". Zal dit tot voorgedij aanleiding geven ?

Hoe combineert de Eerste Minister de aansluitingsvrijheid van de gemeenten met de decretale macht om in te grijpen in de gebiedsafbakening van een intercommunale ?

...

.../...

De tekst van het 1° is niet degelijk want een Gewest kan geen juridische bevoegdheid uitoefenen over een intergewestelijke intercommunale maatschappij.

Wat de intercommunale maatschappijen betreft, wijst de Eerste Minister de sprekers op de §§ 5 en 6 van artikel 6. Met betrekking tot de grensoverschrijdende intercommunales bevat § 5 een regeling en de gewone wet bevat eveneens een artikel om die procedure te doen naleven.

Het lid geeft toe dat de tekst van § 5 duidelijk is. Hij gaat in dezelfde richting als wat hij gezegd heeft. Hij is echter in tegenspraak met 1° van VIII. Paragraaf 5 onttrekt aan het Gewest de bevoegdheid inzake de intercommunales waarvan het grondgebied zich over meer dan één Gewest uitstrekt. Deze bevoegdheid is ondergeschikt aan het akkoord van de betrokken Gewesten. Er is echter geen Brusselse Gewest. Het is dus duidelijk dat 1° van VIII niet van toepassing is op de intergewestelijke intercommunales.

Een lid wijst erop dat zijn fractie niet gelukkig is met de formulering dat de Gewesten kunnen overgaan tot de vaststelling van het ambtsgebied van de intercommunales.

De Eerste Minister antwoordt dat bepaalde partijen sterk hebben aangedrongen op deze formulering van de tekst. De Eerste Minister gaat akkoord met de interpretatie van het lid. Het Gewest kan een gemeente niet dwingen om tot een intercommunale toe te treden. Het Gewest kan echter wel het toezicht uitoefenen op de gemeenten die willen toetreden". (Gedr. St. Kamer, zitt. 1979-1980, nr. 627/10, blz. 100, 101 en 102).

§ 2. Het bepalen van de toepasselijke regels.

A) De bevoegdheid om de organieke bepalingen betreffende de verenigingen van gemeenten vast te stellen die voor de nationale wetgever is weggelegd.

Het lijkt geen twijfel dat de nationale wetgever bevoegd blijft om de organieke bepalingen van de verenigingen van gemeenten vast te stellen en bepaaldelijk om de wet van 1 maart 1922 te wijzigen of te vervangen. Dat blijkt uit het vierde lid van de tekst van artikel 108 van de Grondwet

zoals hij als gevolg van de herzieningen van 20 juli 1970 en 17 juli 1980 luidt : " ... verscheidene gemeenten mogen zich met elkaar verstaan of zich verenigen, onder de voorwaarden en op de wijze door de wet te bepalen, om zaken ... van gemeentelijk belang gemeenschappelijk te regelen en te beheren" (1). Dat blijkt eveneens uit artikel 6, § 1, VIII, 1°, van de bijzondere wet : die tekst verleent de Gewesten ten aanzien van de verenigingen van gemeenten diverse bevoegdheden die echter gewoon uitvoeringsbevoegdheden zijn aangezien zij buiten "de vaststelling van het ambtsgebied van de verenigingen", betrekking hebben op hun "werkwijze", op hun "controle" alsmede op "de toepassing van de organieke wetten betreffende die verenigingen". De verklaringen die zijn afgelegd tijdens de behandeling van de drie achtereenvolgens ingediende ontwerpen van bijzondere wet tot hervorming der instellingen, stemmen overeen : degenen die de verklaringen hebben afgelegd, hebben allen bevestigd dat de nationale wet-

.../...

(1) Wat de draagwijdte van de term "wet" betreft, zie hierboven, blz. 5.

gever bevoegd is voor het vaststellen van de organieke bepalingen betreffende de verenigingen van gemeenten (1).

B) De vrijheid van gemeenten om zich te verenigen.

Van bij de oprichting van de Belgische Staat heeft de Grondwet de autonomie van de gemeenten gewaarborgd (artikelen 31 en 108). Daarom is het dat de Grondwetgever, toen hij bij de herziening van artikel 108, tweede lid, 2°, op 24 augustus 1921 uitdrukkelijk voorzien heeft in de vereniging van gemeenten "om zaken ... van gemeentelijk belang gemeenschappelijk te regelen en te beheren", gewild heeft dat de gemeenten niet gedwongen kunnen worden zich te verenigen. Dat blijkt duidelijk uit de voorbereiding van de ingevoegde bepaling (2) die door de auteurs zo wordt

.../...

- (1) Verantwoording van de amendementen door de Regering voorgesteld bij artikel 28 van het ontwerp van wet houdende diverse institutionele hervormingen (Gedr. St. Senaat, zitt. 1977-1978, nr. 461/20, blz. 9). Verklaring die de Eerste Minister heeft afgelegd en nota die de Regering in verband met het ontwerp van bijzondere Gewest- en Gemeenschapswet heeft ingediend bij de Senaatscommissie (Gedr. St. Senaat, B.Z. 1979, nr. 261/2, blz. 144-147). Memorie van toelichting bij het ontwerp van bijzondere wet tot hervorming der instellingen (Gedr. St. Senaat, zitt. 1979-1980, nr. 434/1, blz. 31-32); verklaring van de Minister van Institutionele Hervormingen (F) ten overstaan van de Senaatscommissie (Gedr. St. Senaat, zitt. 1979-1980, nr. 434/2, blz. 196-197); verklaring van dezelfde Minister op de openbare vergadering van de Senaat van 23 juli 1980 (Handel. Senaat, zitt. 1979-1980, blz. 2419-2420); verklaring van de Eerste Minister ten overstaan van de Commissie van de Kamer van Volksvertegenwoordigers (Gedr. St. Kamer, zitt. 1979-1980, nr. 627/10, blz. 100).
- (2) In het door de heer BERRYER namens de Senaatscommissie uitgebrachte verslag wordt met klem gewezen op de vrijheid die de Grondwetgever de gemeenten wil garanderen (Pasinomie 1921, blz. 579).

opgevat dat zij de vrijheid van de gemeenten onaangetast laat (1). Er is geen nieuwe opvatting naar voren gebracht toen bij de herziening van 20 juli 1970 het nieuwe artikel 108 in de Grondwet werd ingevoegd (2).

Ook in de verklaringen die zijn afgelegd in de loop van de behandeling van de drie achtereenvolgens ingediende ontwerpen van bijzondere wet tot hervorming der instellingen is er overeenstemming over het feit dat het de gemeenten vrij staat zich te verenigen en dat geen enkele gewestelijke overheid, zelfs niet de Raad, de gemeenten

.../...

- (1) Zie onder meer A. MAST "Overzicht van het Belgisch administratief recht" nr. 316 (blz. 333) en aangehaalde verwijzingen; Wetenschappelijke Uitgeverij E. Story-Scientia, Gent, 1966;
A. BUTTGENBACH, "Manuel de droit administratif", nr. 224, Brussel, Larcier, 3e druk 1966;
C. CAMBIER, "Droit administratif, Collection des précis de la Faculté de droit de l'Université catholique de Louvain", blz. 159-160, Brussel, Larcier, 1968.
- (2) Wat de bepaling omtrent de vereniging van provincies en gemeenten betreft, is het enige doel van de herziening geweest dat lid in fine van het artikel te plaatsen. (Gedr. St. Senaat, zitt. 1969-1970, nr. 583, blz. 11).

van een bepaald gebied kan verplichten tot een inter-communale vereniging te behoren (1).

C) Omvang van de bevoegdheid van het Gewest ten aanzien van de verenigingen van gemeenten wat betreft de vaststelling van hun ambtsgebied.

I. Het uitoefenen van het toezicht.

De gewestelijke overheid is ontegenzegglijk bevoegd om het toezicht uit te oefenen dat in dezen al is ingesteld of later nog ingesteld zou worden.

Hoewel de nationale wetgever krachtens artikel 108 van de Grondwet en krachtens de bijzondere wet bevoegd is gebleven om te bepalen welke handelingen van de gemeentelijke overheid aan toezicht onderworpen zijn en om de wijze van toezicht op die diverse handelingen te bepalen, is het uitoefenen van het toezicht echter zaak van de gewestelijke overheid. Indien bijgevolg de nationale wetgever het besluit

.../...

- (1) Verklaring van de Regering in de Senaatscommissie bij het onderzoek van het ontwerp van bijzondere Gewest- en Gemeenschapswet (Gedr. St. Senaat, B.Z. 1979, nr. 261/2, blz. 146-147). Memorie van toelichting bij het ontwerp van bijzondere wet tot hervorming der instellingen (Gedr. St. Senaat, zitt. 1979-1980, nr. 434/1, blz. 31-32); verklaring van de heer Philippe MOUREAUX, Minister van Binnenlandse Zaken en van Institutionele Hervormingen (F) op de vergadering van de Senaat van 23 juli 1980 (Handel. Senaat, zitt. 1979-1980, blz. 2420); verklaring van de Eerste Minister aan de Commissie van de Kamer van Volksvertegenwoordigers (Gedr. St. Kamer, zitt. 1979-1980, nr. 627/10, blz. 100, 101 en 102).

waarbij een gemeenteraad beslist dat de gemeente zal toetreden tot een vereniging van gemeenten, aan goedkeuring of aan een andere vorm van toezicht onderwerpt, zal de gewestelijke overheid door het aanwenden van haar toezichtsbevoegdheid beslissingen kunnen nemen opdat het ambtsgebied van de verenigingen van gemeenten zo vastgesteld wordt dat "de rationalisering" erdoor wordt bevorderd.

Willen de Gewesten echter de doelstellingen kunnen verwezenlijken van "de rationalisering en (van) de coördinatie van de intercommunale verenigingen", die gedurende de hele parlementaire voorbereiding zijn voorgesteld als de rechtvaardigingsgrond voor de bevoegdheden die hun in dezen zijn toegekend, dan is het hoogst nodig dat de organieke wetgeving op de verenigingen van gemeenten de gewestelijke overheid de macht geeft om niet alleen een wettigheidscontrole, maar daarnaast ook een opportuniteitscontrole uit te oefenen (1).

Daarbij komt dat, ook al legt artikel 6, § 1, VIII, 1°, van de bijzondere wet, zonder beperkingen op te geven, de "controle" op de verenigingen van gemeenten in de bevoegdheidssfeer van de Gewesten, uit de economie van de bepaling blijkt dat de nationale wetgever, die zoals onder A is uiteengezet ontegenzeggelijk bevoegd is gebleven om de organieke regels betreffende de verenigingen

.../...

- (1) De Eerste Minister heeft in de Commissie voor de herziening van de Grondwet en voor de institutionele hervormingen verklaard : "Wat de opportuniteitsvoogdij betreft, deze kan niet afgeschaft worden zonder een Grondwetswijziging" (Kamer, 1979-1980, Gedr. St. nr. 627/10, blz. 117). Deze verklaring, welke gedurende de bespreking van artikel 7 van de bijzondere wet is afgelegd, geldt uiteraard ook voor het toezicht op de intercommunale verenigingen.

van gemeenten vast te stellen, onder meer bevoegd is voor het bepalen van de beginselen die voor de controle op de verenigingen van gemeenten gelden, voor zover die beginselen niet los te denken zijn van de organieke regels betreffende de verenigingen.

Vandaar dat, inzover de nationale wetgever de door organen of door leden van de verenigingen van gemeenten genomen beslissingen onderworpen zal hebben aan goedkeuring of aan een andere vorm van toezicht, de gewestelijke overheid, die met de controle op die verenigingen is belast, haar toezichtsbevoegdheid zal kunnen uitoefenen, bepaaldelijk om een rationele vaststelling van het ambtsgebied van de verenigingen in de hand te werken.

Opdat geen verwarring kan ontstaan, moge worden opgemerkt dat de overheid die de toezichtsbevoegdheid bezit, volgens een grondbeginsel ter zake van de uitoefening van die bevoegdheid geen beslissing wegens strijdigheid met het algemeen belang kan afkeuren zonder de omstandigheden die aan de zaak eigen zijn in overweging te nemen. Om een dergelijke controle uit te oefenen, dient de toezichthoudende overheid ieder geval afzonderlijk te onderzoeken.

Zoals de Raad van State in zijn arrest van 10 januari 1980, Gemeente Hensies, nr. 20.029/VIe, heeft verklaard, mag de toezichthoudende overheid de machtiging tot toetreding van een gemeente tot een vereniging van gemeenten niet weigeren "om de ene reden dat (die overheid) toetreding

van een gemeente tot méér dan één intercommunale vereniging per bedrijfssector in beginsel inopportuun achtte". Het arrest besluit "dat de tegenpartij zich aldus de bevoegdheid heeft toegeëigend om normen te stellen die in hun uitwerking tenslotte gelijk komen te staan met echte rechtsregels; dat zij daardoor het beginsel van de gemeentelijke autonomie heeft miskend" (1).

In de daaraan voorafgaande consideransen stelt het arrest dat de Regering in dezen wel een beleid mag voeren maar dat dit "niet mag leiden tot automatisme in de toepassing van dat beleid op individuele gevallen" (2). De Regering had dus ten onrechte de omstandigheden genegeerd die eigen waren aan het specifieke geval, met name die waarop de verzoekende gemeente zich had beroepen.

II. Beschikt het Gewest over normatieve bevoegdheid ten aanzien van het vaststellen van het ambtsgebied van de intercommunale verenigingen ?

De wetgever heeft met een bijzondere meerderheid als "aangelegenheden bedoeld in artikel 107quater van de Grondwet", onder de bevoegdheid van de Gewesten gebracht :

.../...

(1) Verzameling der arresten van de Raad van State, 1980, blz. 44

(2) De Regering had dat beleid te kennen gegeven "in een ontwerp van wet houdende bijzondere bepalingen voor de verenigingen van gemeenten, de Commissies van Openbare Onderstand, de Intercommunale Commissies van Openbare Onderstand, de verplegingsgestichten opgericht bij toepassing van de wet van 6 augustus 1897, de gemeentelijke concessies, de Nationale Maatschappij der Waterleidingen, die betrokken zijn bij de samenvoegingen, aanhechtingen en wijzigingen van grenzen van de gemeenten tot stand gebracht door de wet van 30 december 1975. (Gedr. St. Senaat, zitt. 1976-1977, nr. 955/1).

"Artikel 6.-

§ 1.

...

VIII. Wat de ondergeschikte besturen betreft :

- 1° De werkwijze, de controle en de vaststelling van het ambtsgebied van de verenigingen van gemeenten tot nut van het algemeen en de toepassing van de organieke wetten betreffende die verenigingen;"

De oplossing die erin bestaat aan het Gewest een normatieve bevoegdheid voor het vaststellen van het ambtsgebied van de verenigingen van gemeenten toe te kennen, is die welke het best overeenkomt met de tekst als men die op zichzelf beschouwt.

Die tekst stelt immers de bevoegdheid van het Gewest inzake "de vaststelling van het ambtsgebied van de verenigingen van gemeenten" duidelijk voor als een bevoegdheid die los staat van de "controle" op die verenigingen en van de "toepassing van de organieke wetten betreffende (deze laatste)" en ook als een bevoegdheid die te onderscheiden is van de uitoefening van het administratief toezicht op de gemeenten.

Op te merken valt echter dat het tekstargument dat zou kunnen doen besluiten tot een normatieve bevoegdheid van de Gewesten inzake het vaststellen van het ambtsgebied van de intercommunale verenigingen aanmerkelijk afgezwakt wordt, niet alleen door de hogervermelde verklaringen van de Eerste Minister ten overstaan van de Kamercommissie, maar ook door paragraaf 5, eerste lid, van artikel 6 van de bijzondere wet, welke bepaling aldus luidt :

.../...

"Iedere beslissing betreffende verenigingen van gemeenten waarvan het ambtsgebied zich over meer dan één Gewest uitstrekt, moet in onderlinge overeenstemming tussen de betrokken Executieven genomen worden"

Zonder zover te willen gaan als een lid van de Kamercommissie dat, zonder daarin te worden tegengesproken, heeft verklaard dat 1° van VIII niet geldt voor de intergewestelijke intercommunale verenigingen, moet toch worden geconstateerd dat paragraaf 5, eerste lid, slechts op de beslissingen van de Executieven doelt, hetgeen volkomen overeenstemt met het uitoefenen van het toezicht maar bezwaarlijk samengaat met de eventuele uitoefening van een normatieve bevoegdheid door de Gewestraad. Bovendien is niet betwist dat de "beslissingen" van één enkel Gewest de zogenaamde "intergewestelijke verenigingen" niet zouden kunnen raken. Zelfs als een decreet gelijkgesteld zou kunnen worden met een beslissing in de zin van paragraaf 5, eerste lid, en als die laatste bepaling bij analogie op de decreten van de Gewestraden toegepast zou worden, dan nog zou daaruit volgen dat de normen van wetgevende aard die op de vaststelling van het ambtsgebied van de bewuste verenigingen toepasselijk zijn, slechts zouden kunnen resulteren uit de samenloop van twee decreten en, in voorkomend geval, uit een nationale wet wanneer het een vereniging betreft waarvan het ambtsgebied zich uitstrekt tot het Brusselse Gewest. Welnu, noch de Grondwet noch de bijzondere wet voorzien in een dergelijke wijze van wetgeving. Integendeel, wegens het aantal en de omvang van de verenigingen welker ambtsgebied zich over meer dan één Gewest uitstrekt (1), vooral van die verenigingen welke voor de energiedistributie zorgen, rijst de vraag welke dan nog de reële draagwijdte zou zijn van het decreet van één enkele Gewestraad dat de vaststelling van het ambtsgebied van de intercommunale

verenigingen zou regelen.

Noch aan de hand van de tekst, noch aan de hand van de parlementaire voorbereiding van de bijzondere wet, kan dus uitsluitel worden gegeven over de vraag of de wetgever met de woorden "de vaststelling van het ambtsgebied" een "actieve vaststelling" heeft bedoeld, zoals een lid van de Kamercommissie het heeft genoemd, dit wil zeggen de bevoegdheid om decreten met dat doel uit te vaardigen, dan wel gewoon een "passieve vaststelling", dat is een vaststelling die volgt uit de uitoefening van de toezichtsbevoegdheid (1).

Bij twijfel omtrent de uitlegging van de bijzondere wet moet de interpretatie die het best met de Grondwet overeenstemt de overhand hebben.

Vandaar dat in de eerste plaats artikel 6, § 1, VIII, 1°, van de bijzondere wet in dier voege moet worden uitgelegd dat het beginsel van de vrijheid van de gemeenten om zich al dan niet te verenigen ontzien wordt, welk beginsel vervat is in artikel 108 van de Grondwet. Zoals hierboven in herinnering is gebracht (2), is bij de herziening van dat artikel in 1921 duidelijk gesteld dat vereniging een procédé is dat de gemeenten het recht hebben al dan niet aan te wenden (Hand., Kamer 1920-1921, blz. 1124). De gemeenten ertoe verplichten om zich voor een zaak van gemeentelijk belang te verenigen, zou een aantasting betekenen van de autonomie die de Grondwet aan de gemeenten toekent en zou dus alleen mogelijk zijn mits deze wordt herzien ("R.P.D.B. Complément, T.V, V° Association de communes", nr. 10. HAINAUT

.../...

(1) Gedr. St. Kamer, zitting 1979-1980, nr. 627/10, blz. 102.

(2) Blz. 17 van dit advies en de nota 2, alsmede blz. 18, nota 1.

et BUTTGENBACH : "Les droits respectifs de la commune et de l'Etat dans le domaine de l'énergie électrique", noot onder Cass. 3 januari 1964, "Rev. crit. jur. belge", 1964, blz. 244 en volgende, inzonderheid blz. 268). De nieuwe bepaling bracht geen enkele wijziging van artikel 31 van de Grondwet met zich mee (R.P.D.B., loc cit).

De wil de vrijheid van de gemeenten om zich te verenigen geëerbiedigd te zien, is voortdurend en eenstemmig tot uiting gekomen in de verklaringen die Regeringsleden in de loop van de parlementaire voorbereiding van de bijzondere wet hebben afgelegd.

Artikel 6, § 1, VIII, 1°, van de bijzondere wet zou dus uitgelegd worden op een wijze waardoor het in tegenspraak zou komen met artikel 108 van de Grondwet, als de uitdrukking "de vaststelling van het ambtsgebied van de verenigingen van gemeenten tot nut van het algemeen" zo werd opgevat dat zij de Gewesten de macht geeft om een gemeente te dwingen tot een vereniging te behoren of het haar te verbieden, of ook nog om een vereniging van gemeenten te dwingen de toetreding van een of meer gemeenten te aanvaarden. Die macht heeft ook de nationale wetgever niet.

Bovendien behoort artikel 6, § 1, VIII, 1°, van de bijzondere wet zo uitgelegd te worden dat de bij artikel 108 van de Grondwet vastgestelde bevoegdheidsregeling in acht wordt genomen. Volgens het derde lid van dat artikel kan de wetgever bij een met een bijzondere meerderheid aangenomen wet aan de Raden van de Gemeenschap of het Gewest de bevoegdheid verlenen om "de organisatie" van het administratief

toezicht te regelen alsook de bevoegdheid om "de uitoefening" ervan te regelen, en die bevoegdheden alléén. Volgens het eerste en het vierde lid van het artikel is het zaak van de nationale wetgever enerzijds de provinciale en gemeentelijke instellingen te regelen en anderzijds te bepalen onder welke voorwaarden verscheidene provincies of verscheidene gemeenten zich mogen verenigen en op welke wijze dat dient te geschieden. Indien bijgevolg de Gewestraad op grond van artikel 6, § 1, VIII, 1°, van de bijzondere wet bevoegd werd geacht om regels te stellen in verband met de vaststelling van het ambtsgebied van de verenigingen van gemeenten, zou dat een zodanige uitlegging van de bewuste bepaling inhouden dat het Gewest in een bevoegdheid treedt die krachtens artikel 108 van de Grondwet voor de nationale wetgever is weggelegd.

+

+

+

.../...

III. TOETSING VAN DE BEVOEGDHEID VAN DE VLAAMSE RAAD AAN DE
ARTIKELN 8 EN 9 VAN DE BIJZONDERE WET VAN 8 AUGUSTUS 1980.

Men zou zich ten slotte ook nog kunnen afvragen of voor het aannemen van de voorgelegde voorstellen door de Vlaamse Raad geen voldoende rechtsgrond kan worden gevonden in de artikelen 8 en 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

De meeste van de activiteiten waarvoor de voorgelegde voorstellen van decreet een rationalisatie van het beheer beogen, houden immers verband met aangelegenheden die behoren hetzij tot de bevoegdheid van de Gemeenschappen, hetzij tot de bevoegdheid van de Gewesten, en luidens artikel 8 van de vermelde wet "(behoort) tot de bevoegdheden van de Raden in de aangelegenheden opgesomd in de artikelen 4, 5, 6 en 7 het aannemen van bepalingen en andere maatregelen betreffende de infrastructuur die noodzakelijk is voor de uitoefening van die bevoegdheden", terwijl luidens artikel 9 "binnen de perken van de bevoegdheden toegekend aan de Gemeenschappen en de Gewesten het decreet de oprichting en de organisatie van instellingen en ondernemingen (regelt)".

Om tot een correcte interpretatie van die bepalingen te komen, mag men echter artikel 108 van de Grondwet niet uit het oog verliezen, waarin onder meer wordt bepaald "de gemeentelijke instellingen worden bij de wet geregeld" en "verscheidene gemeenten mogen zich met elkaar verstaan of zich verenigen, onder de voorwaarden en op de wijze door de wet te bepalen".

Zoals reeds werd aangestipt, moet de term "wet" in artikel 108 van de Grondwet worden verstaan in de betekenis van "nationale wetgever" en kunnen derhalve de Gemeenschappen en de Gewesten inzake de voorwaarden en de wijze waarop gemeenten zich met elkaar kunnen verstaan of zich kunnen verenigen aan de bijzondere wet van 8 augustus 1980 enkel een bevoegdheid ontlennen wanneer een bepaling van die wet hun ter zake uitdrukkelijk een bevoegdheid verleent - wat bijvoorbeeld het geval is voor de hierboven besproken bepaling van artikel 6, § 1, VIII, 1°, of ook nog voor artikel 7 - of wanneer een bepaling anders elke zin zou verliezen.

De artikelen 8 en 9 voldoen aan geen van die beide hypothesen. Zij bevatten geen uitdrukkelijke vermelding van de verenigingen van gemeenten en zij kunnen best toepassing vinden zonder dat het om verenigingen van gemeenten hoeft te gaan.

Men trekke daaruit echter niet de verkeerde conclusie dat de vele activiteiten van gemeenten en verenigingen van gemeenten die als culturele, als persoonsgebonden of als gewestelijke aangelegenheid in de zin van de artikelen 4, 5 en 6 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 kunnen worden beschouwd, aan elke mogelijkheid van organisatie vanwege de Gemeenschappen en de Gewesten zouden ontsnappen.

Het staat immers de Gemeenschapsraden en de Gewestraden, elk binnen de grenzen van zijn materiële en territoriale bevoegdheid, te allen tijde vrij - naar het voorbeeld

.../...

van wat de nationale wetgever herhaaldelijk heeft gedaan (1) - een bepaalde aangelegenheid aan de bevoegdheid van de provincies of de gemeenten te onttrekken wanneer zij oordelen dat deze het provinciaal of het gemeentelijk belang overstijgt. En in een dergelijk geval zal de betrokken Gemeenschapsraad of Gewestraad in de artikelen 8 en 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 natuurlijk de bevoegdheid vinden om desgevallend voor de behartiging van die aangelegenheid de infrastructuren, instellingen en ondernemingen te scheppen die hij nodig acht.

Zolang "de bevoegde wetgever" echter niet gemeend heeft een aangelegenheid aan de gemeentelijke bevoegdheids-sfeer te moeten onttrekken - wat de enige veronderstelling is die hier onder ogen te nemen is -, kan hij desaangaande weliswaar allerlei materieelrechtelijke regelingen treffen (bv. technische voorschriften uitvaardigen), doch dient hij inzake de organisatie van de gemeenten en de verenigingen van gemeenten in ieder geval de voorschriften van artikel 108 van de Grondwet en de daarbij noodzakelijk aansluitende voorschriften van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 in acht te nemen. Derhalve kunnen de Gemeenschapsraden en de Gewestraden ter zake aan de artikelen 8 en 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 geen enkele bevoegdheid ontlenen.

.../...

(1) A. MAST, Overzicht van het Belgisch Administratief Recht, 8e uitgave, Wetenschappelijke Uitgeverij E. Story-Scientia, Gent 1981, nr 313; A. BUTTGENBACH, Principes généraux, organisation et moyens d'action des administrations publiques, Larcier, Brussel 1954, nr 670.

Het zou trouwens paradoxaal zijn dat én de Gemeenschappen én de Gewesten inzake de organisatie van de gemeenten en de verenigingen van gemeenten een bevoegdheid zouden kunnen ontleenen aan algemene bepalingen van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 die de gemeenten en de verenigingen van gemeenten niet eens vermelden (namelijk artikelen 8 en 9), daar waar een uitdrukkelijke bepaling van dezelfde wet (namelijk artikel 6, § 1, VIII, 1°) op dat stuk slechts bepaalde bevoegdheden toekent, die bepaling enkel aan de Gewesten bevoegdheden toekent en die bevoegdheden, zoals werd aangetoond, inzake de aangelegenheid die men met de voorgelegde voorstellen van decreet wil regelen, geen enkele normatieve bevoegdheid voor de Gewestraden impliceren.

De verenigde kamers waren samengesteld uit

de Heren : P. TAPIE, kamervoorzitter, voorzitter,

G. BAETEMAN, kamervoorzitter,

Ch. HUBERLANT,

J. NIMMEGEERS, staatsraden,

J. BORRET,

P. FINCOEUR,

G. VAN HECKE,

P. DE VISSCHER, assessoren van de

R. PIRSON, afdeling wetgeving,

S. FREDERICQ,

Mevrouwen : M. VAN GERREWEY, toegevoegde griffiers.
S. VAN AELST,

De verslagen werden uitgebracht door de HH. E. RONSMANS
en J. DE BRABANDERE, auditeurs.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

M. VAN GERREWEY.

P. TAPIE.